«Формирование эффективной системы выявления, поддержки и развития способностей в области искусства учащихся детской школы искусств в ракурсефедерального проекта «УСПЕХ КАЖДОГО РЕБЕНКА»

часть 2

2020

Автономная некоммерческая организация дополнительного профессионального образования «Академия менеджмента»
Муниципальное автономное учреждение дополнительного образования города Набережные Челны «Детская школа искусств №7»

«Формирование эффективной системы выявления, поддержки и развития способностей в области искусства учащихся детской школы искусств в ракурсе федерального проекта «УСПЕХ КАЖДОГО РЕБЕНКА»

МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОГО
НАУЧНО – ПРАКТИЧЕСКОГО СЕМИНАРА
(г. Набережные Челны, 11 декабря 2020 г.)
Методические материалы к ДПОП «Театральное искусство»

ЧАСТЬ 2

Набережные Челны – 2020

Печатается по решению Оргкомитета республиканского научно – практического семинара

УДК 7
ББК 85.31

О 24 **«Формирование эффективной системы выявления, поддержки и развития способностей в области искусства учащихся детской школы искусств в ракурсе федерального проекта «УСПЕХ КАЖДОГО РЕБЕНКА»:** материалы республиканского научно – практического семинара г. Набережные Челны 11 декабря 2020 г. – Ч. 2, Набережные Челны, 2020. – 240 с.

Составители:
О.В. Хаметшина, директор МАУ ДО «Детская школа искусств №7»,
И.Н. Илларионова, заместитель директора по научно-методической работе
МАУ ДО «Детская школа искусств №7»

В сборнике представлены материалы научно – практического Республиканского семинара Вопросы теории и практики обучения исполнительскому искусству в ДШИ в контексте реализации проекта «Доступное дополнительное образование для детей». Авторами являются руководители и преподаватели детских музыкальных школ, детских школ искусств, педагоги учреждений дополнительного образования Республики Татарстан.

Подготовлен по материалам, представленным в электронном виде и сохраняет авторскую редакцию.

© Коллектив авторов, 2020
© МАУ ДО «Детская школа искусств №7», 2020

Мингазова Ильзина Индусовна,
преподаватель по классу театра первой квалификационный категории
МАУ ДО «Детская школа искусств №7», Набережные Челны

ТЕАТР СӘҢГАТЕНДӘ ИГЪТИБАРНЫ ТУПЛАУ ҺӘМ ҮСТЕРҮ

Тормышта без һәрвакыт игътибарлы. Безнен уйларыбыз фикерләребез нәрсәгә булсада юнәлгән була.Уйланып утырасынмы , без һәрвакыт игътибар белән эшлибез. Сәхнәдә хәрәкәт иткән вакытта безгә бик күп объектларга карарга, күрергә туры килә. Сәхнәдәге игътибарга без уйларыбызнын нинди дә булса бер объектка юнәлүен әйтәбез.

Сәхнәдә объектлар бик куп. Ләкин аларны курергә, сайлый белергә һәм сайланган объектка игътибарны туплый белергә кирәк. Игътибар нәрсәгә юнәлә шул игътибар объекты була . Игътибар объекты 3 төрле киңлектә була: 1)Кече 2)Урта 3) Зур. Сәхнәдә игътибар объекты эчке һәм тышкы була. Мәсәлән уйлану, искә төшереп утыру- әчке, күзгә күренә торгач барлык әйберләр яки күреп тотып эшләү әйберләре- тышкы объектив. Эчке объектив тышкысына караганда актив була. Игътибар шулай ук ирекле һәм ирексез була. Тормышта ул һәр вакыт ирексез була. Ягъни безнең теләү теләумәугә карамастан әйберләр игътибарны үзенә тарта. Сәхнәдә игътибар объекты ирекле. Шуна күрә без алдан ук ул объектны сайларга һәм объектка узеңнең уйларынны тупларга кирәк. Игътибар бер өзлексез булырга тиеш. Игътибар фантазия белән бик нык бәйләнгән. Игътибар иҗадый һәм формаль була. Иҗадый игътибарны укучы узенең фантазиясе белән тиешле объектка юнәлтеп аны узенә кирәк итеп сайлап ала һәм шул игътибар объекттыннан аерыла алмаслык дәрәҗәгә килеп җитә. Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып түбәндәге нәтиҗәләрне ясыйбыз. Укучы өчен түбәндәге тәлапләр:

1) Укучы сәхнәдә дөрес хәм ышанычлы игътибарга комаучалый торган сәбәпләр белән көрәшергә тиеш.

2) Сәхнәдә булганда һәрвакыт укучы узенең игътибарын тиешле объектка юнәлткән булырга тиеш.

3) Укучының игътибары бу вакытта нәрсә әһәмиятле шуңа юнәлгән булырга тиеш. Ул объектлар образның эчке тормышы белән логик бәйләнгән булырга тиеш.

4) Укучы тышкы игътибар белән идәрә итеп калмыйча күрү, ис, тәм сизү,эчке игътибар объектлары белән дә идәрә итәргә тиеш.

5) Кирәкле игътибар обектын укучы узе сайлый .

6) Укучы узенең игътибарын бер объекттан икенче объектка кучергәндә өзмәскә, бушлык бирмәскә тиеш.

7) Укучы һәрвакытта узенең игътибары иҗадый булсын өчен көрәшергә, моның өчен үзенең фантазиясен мавыктыргыч итеп эшләтә белергә тиеш. Ул һәрвакыт игътибар объектын ничек бар һәм ничек куелган шулай кабул итәргә тиеш.

Сәхнәдә дә игътибар тормыштагы кебек табигый , актив булырга тиеш. Театр - ул тормыштагы яшәеш. Чынбарлыкның агымы- сәхнәдә. Ә сәхнәнең үз кагыйдәләре бар. Сәхнәдә укучы игътибарлы булырга һәм игътибарын бер өзлексез тотарга тиеш. Фантазия белән игътибар бик тык бәйләнгән. Иҗадый игътибарны укучы үзенен фантазиясе белән тиешле объектка юнәлтеп аны үзенә кирәк итеп сайлап ала.

Сәхнәләштерү эшчәнлеген алып барганда, һәр бала үзенең игътибары иҗадый булсын өчен көрәшергә тиеш, игътибар ясалма булырга тиеш түгел, моның өчен үзенең фантазиясен мавыктыргыч итеп әшләтә дә белергә тиеш.

Актерлык осталыгы дәресендә уеннар методикасын куллану, укучыларнын игътибар хэм хәтер усешен баету зур әһәмияткә ия. Моны төрле юллар белән эшләргә мөмкин. Актерлык осталыгы дэресендэ игътибар үсешен баету һәм ныгыту өчен без уеннар кулланабыз. Моның өчен безгэ «Кем өйдә яши?», «Кем юк?», «Нәрсә юк?», «Серле кәрзин», «Козге», «Буталчык» кебек уеннар ярдәмгә килә. Игътибарлылыкны, түземлелекне, зирәклекне үстерүгә юнәлтелгән уеннар, татар халык уеннары да бар . Болар «Ватык телефон», «Буяулы», «Очты-очты», «Ак карага тимәскә» һ.б. уеннар.

Театраль уеннар - балаларны уйланырга, эзлэнергэ, игътибарын ныгытырга,устерергэ, хэтерен яхшытырга, фикерен тупларга, берлэштерергэ, күнекмәләрне, гадәтләрне тормышта кулланырга өйрәтүче һәм тәрбия бирүче көчле чараларнын берсе. Уен вакытында баланын сөйләме үсә, сүз байлыгы арта, хэтере яхшыра, игътибары ныгый, фантазиясе арта.Чөнки бала уен вакытында иптэшләре белән бәйләнешкә керә. янадан –яңа сүзләр ишетә , хэрэкэтлэр куллана. Игътибарны устерудэ хәрәкәтле уенарнын да әһәмияте бик зур. Ул бала организмын ныгытып , аның хәрәкәтләрен генә үстереп калмый, ә игътибарын һәм хэтерне яхшыртыда зур роль уйный. Уен барышында балалар бергәләп уйнау, хәрәкәт итү, төрле хәлдән чыгу юлын эзләү, сүз байлыгын арттыру, игътибарын һәм фантазиясен баету үзнчәлекләрен эзлиләр.

Театраль уеннарда катнашып, балалар образлар, төсләр, авазлар аша тирә-юнь белән танышалар,игътибарны ныгытып, хэтерләрен яхшырталар, баеталар.

Актерлык осталыгы дәресендә балаларнын игътибарын ныгытуга хэм устеругэ театраль этюдларда ярдэмгэ килэ.

Театр сәңгате ул баланың игътибирлы, яхшы хэтерле, дөрес, матур сөйләшә белүен таләп итә.

Кулланылган әдәбият:

1 . Зарипова З.М., Исаева Р. С. Үстерешле уеннар: методик кулланма/ Казан, 2013

2. Миңнуллин Ф. И. Татар халык иҗаты. Казан. Мәгариф, 2005.-479б.

3. Хәбибуллина З.Н. Сәхнәләрдә әйтер сүз. Казан. Мәгариф, 2008-102б.

ОГЛАВЛЕНИЕ
ЧАСТЬ 2

1. Мингазова Ильзина Индусовна, **3**
преподаватель по классу театра первой квалификационный категории МАУ ДО «Детская школа искусств №7», Набережные Челны
ТЕАТР СӘҢГАТЕНДЭ ИГЪТИБАРНЫ ТУПЛАУ ҺӘМ ҮСТЕРҮ